

„A könyv, amit nem fogsz tudni letenni.”

– Diane Chamberlain, bestsellerszerző

A kétlakásos ház

*fine
selection*

LYNDA COHEN
LOIGMAN

LYNDA COHEN
LOIGMAN

*A
kétlakásos
ház*

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2025

Bobnak, Ellie-nek és Charlie-nak

Prológus

Lesétált a régi kétlakásos ház lépcsőjén a sötétben, vigyázva, nehogy elcsússzon. A lépcső meredek és egyenetlen volt, és a legtöbb fokot teljesen beleppte a hó. Órák óta folyamatosan esett, és túl nagy volt az izgalom odabent ahhoz, hogy bárkinek is eszébe jutott volna, hogy a távozó szülésznő útjából ellapátolja a havat. Ha az apák is jelen lettek volna a két újszülött érkezésekor, ők talán gondoltak volna rá. De a vihar miatt nem tudtak visszatérni, így egyikük sem volt otthon.

Beszívta a hideg éjszakai levegőt, és boldog volt, hogy végre kint lehet, távol a szoba fülledt melegétől és az összezártságtól. Hálás volt a hirtelen támadt szélért, amely becsapta mögötte az ajtót, felrázta őt a kimerültségéből, és jelezte, hogy vége van ennek a napnak is.

Szerette ezt a munkát, különösen az intimitását. De ez a mai kiszálás nem volt egy sétagalopp. Eddig azt hitte, hogy már minden lehetséges esettel találkozott: látott lányokat, akik a saját anyjukért kiáltoztak, amikor épp maguk is anyává váltak; idősebb nőket, akik elátkozottnak érezték magukat, majd hirtelen kitört belőlük az öröm, amikor az egészséges gyermekük felsírt. Úgy vélte, hogy már hallott minden elképzelhető hangot, amit egy ember kiadhat, és tanúja volt minden olyan arckifejezésnek, amelyet a fájdalom, az öröm vagy a bánat kiválthat. Mostanáig ezt gondolta.

A mai este azonban egész más volt. Soha nem látott még ilyen szorosan összefonódó vágyat, fájdalmat és megkönnyebbülést. Két anya és két

baba, akik csak néhány perc különbséggel jöttek a világra. Szemtanúja volt, mire képes a női erő, és hogyan tudja az elme a teljes kétségbeesés közepette is irányítani a testet.

Megfigyelte, de nem foglalkozott vele. Végezte a dolgát, méghozzá úgy, mintha ott se lenne. Hagyta, hogy elhiggyék, a fáradságtól kicsit összezavarodott. Viszont egy pillanatig sem bizonytalankodott, és nem volt túl fáradt ahhoz, hogy észrevegye, melyikük miben reménykedik. Az éjszaka varázsát ő is átérezte.

Újra beszívta a tiszta, jéghideg levegőt, hogy kitisztuljon a feje. Jó este volt. Két életerős gyerek született egészséges, az anyai szerepre alkalmas nőktől. Nem is kívánhat ennél többet. Ami ezután történt, az már nem az ő dolga. Teljes mértékben, mindenestől kisöpörte az agyából, majd elbúcsúzott a lépcsős háztól, és hazament, hogy kialudja magát. Tudta, másnap újabb babák érkeznek, és a megszokott feladatai elfeledtetik vele ezt a helyet. Megfogadta, hogy soha többé nem gondol rá.

ELSŐ RÉSZ

1. fejezet

MORT

1947. május

OTTHON, A MORT ORRA ELŐTT KIBONTAKOZÓ nőies jelenet semmit sem javított a hangulatán. Az emeleten, a bátyja lakásában komoly előkészületek folytak, nem csak a tfilin és a tálesz felvétele és a rojtok csomózása. Komoly szavakat váltott férfi a férfival, apa a fiával. Mort eltolta magától a tányért, és a homlokát ráncolta.

Már harminc perccel korábban, mint ahogy el kellett volna hagyniuk a házat, léptek dobogtak lefelé a lépcsőn, és valaki türelmetlenül kopogott az ajtón.

– Indulnunk kell! Majd ott találkozunk!

Abe hangja remegett az izgalomtól. Mort úgy gondolta, hogy mindannyian együtt mennek majd át a zsinagógába.

– Miért kell ilyen korán odaérniük? – morogta.

Rose, a felesége, nem tudott semmit felhozni a sógora mentségére, ezért csak megvonta a vállát.

– Fogalmam sincs – válaszolta.

Mort egyenesen rettegett ettől a naptól, az unokaöccse bármicvójának¹ napjától. A testvére családjának utóbbi hetekben megnövekedett zajongása és sürgölődése végtelenül bosszantotta. Azon kapta magát,

¹ A bar-micvá („bármicvó”) a 13 éves zsidó fiúk ünnepélyes felvétele a felnőtt férfiak vallási közösségébe. Az előkészületek része a tfilin (imaszj) és a tálesz (rojtos imakendő) felöltése.

hogy különböző jeleneteket képzel el, amelyek az átszűrődő dobbanásokat és puffanásokat magyarázzák. Abe neje, Helen, új süteményrecepttel kísérletezik? Harry, az unokaöccse, próbálja fel az új öltönyt? A többi fiú nevetgél valamelyikük viccén? Mort hetekig kínozza magát így. Csontos, sovány ember volt, de a bármicvót megelőző hónapban még legalább négy kilót fogyott. Egyre nyiszlettebb alakja megijesztette a feleségét, mindenki más túlságosan elfoglalt volt ahhoz, hogy észrevegye.

Rose aznap reggel a szokásosnál is korábban kelt, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a lányok időben elkészülnek. Segített nekik feltenni a hajszalagokat. Mindhárom lány sárga ruhába öltözött, majd a reggeli után felsorakoztak az apjuk előtt.

– Olyanok, mint egy sor tavaszi nárcisz – vélekedett Rose. – Nem gondolod?

Rájuk nézett, de Mort alkalmatlan volt arra, hogy hiteles véleményt mondjon. A tizenharmadik évében járó Judith túl idősnek tűnt a testvéreihez hasonló ruhában. Ide-oda toporgott, és alig várta, hogy kilépessen a sorból, és visszatérhessen a könyvéhez, amelyet kénytelen volt a konyhaasztalon hagyni.

Mort ragaszkodott ahhoz, hogy Judith minden alkalommal az engedélyét kérje az általa kiválasztott nagy halom könyvtári könyvhöz. A kislány pedig minden egyes alkalommal megkérdezte az apját: ő is el akarja-e olvasni valamelyiket, hogy megbeszélhessék. Mort mindannyiszor visszautasította.

Mimi volt hármuk közül a legcsinosabb. Még csak nyolcéves volt, de már olyan elegancia áradt belőle, amelyet Mort is rendkívülinek talált. Úgy gondolta, hogy ő hasonlít a legjobban Rose-ra. Mimi örökké kártyákat írt és rajzolt a barátnőinek és a családtagjainak, a ceruzáit és zsírkkrétáit pedig rendszeresen széthagyta az egész házban. Tavaly, az apja születésnapját követő reggelen a neki készített rajzát a konyhai szemétyűjtőben találta. Sírva rohant oda hozzá, és a kártyát a kezében lengetve kérdőre vonta, hogy miért dobta ki.

– Véget ért a születésnapom – magyarázta Mort. – Már nincs rá szükségem.

Dinah-nak, a család legfiatalabb tagjának esett leginkább neheze a csendben maradni, amíg az apja megszemlélte őket. Még csak ötéves volt, és bár megtanították neki, hogy ne tegyen fel túl sok kérdést, úgy tűnt, hogy ezúttal sem képes féken tartani a kíváncsiságát.

– Melyik a kedvenc színed? – kérdezte, és tágra nyílt szemmel, vára-kozón nézett az apjára.

Mimi, remélve, hogy amit hallani fog, némi segítségül szolgál majd számára a jövő évi születésnap üdvözlőlap megtervezéséhez, szintén alig várta a választ. De az nem sokat segített.

– Nekem nincs olyan – mondta Mort.

Miután az apjuk egy néma bólintással jóváhagyta a lányok megjelenését, a család készen is állt az indulásra. Az ilyen családi kimozdulások során általában ő állt az élre, és mindenki számára komoly kihívást jelentett lépést tartani vele. A lányok többnyire feladták, meg sem próbáltak mellette haladni. A kis Dinah is régen felhagyott azzal, hogy megfogja a kezét. Ehelyett általában libasorban masírozott a család, és Rose volt a sereghajtó.

Ma azonban Mort olyan kedveszegett volt, hogy lemaradt a többiek-től, és a menet végén bandukolt. A meleg idő ellenére vacogott a bő öl-tönyében. Az arca minden egyes lépéssel egyre szürkébb lett. Kénytelen-kelletlen Rose ment elől, lassan, a legcsekélyebb lelkesedés nélkül.

A zsinagóga rendje szerint külön kellett ülniük a férfiaknak és a nők-nek, és ez a gyerekekre is vonatkozott. Miután megérkeztek, Rose és a lá-nyok felmentek a női karzatra, Mort pedig csatlakozott Abe-hez és az uno-kaöccseihez a földszinten. Miközben megkönnyebbült, hogy már nincs körülötte a megszokott női csapat, furcsán egyedül érezte magát. Szám-talanszor járt már a szentélyben, de ezúttal valahogy nem találta a helyét.

A ceremónia zökkenőmentesen folyt. Harry tóraolvasása nem volt eget rengető, de a teljesítménye semmivel sem volt rosszabb, mint ami-lyet a fiúk a bármicvójukon általában nyújtani szoktak. Mort titkon örö-met érzett minden egyes hibája hallatán, de úgy tűnt, mások észre sem vették ezeket. Amikor körülnézett, kivétel nélkül mosolygó, bólogató embereket látott maga körül. Mindannyian Harrynek drukkoltak.

A hazafelé vezető út is fájdalmas volt. Abe családja mögött kullogott Mort, számolta a macskaköveket, és igyekezett az aktuális üzleti ügyein gondolkodni. Határozottan úgy érezte, hogy hatékonyabban kellene felhasználnia az idejét, és nem holmi ünneplésekre pazarolnia. Fejben sorra vette a számlákat és a megrendeléseket, mert tudta, hogy milyen sok munka várja majd hétfőn. Megfogadta, hogy vasárnap is dolgozni fog, hogy megkönnyítse az előtte álló hét feladatainak elvégzését. Egy ponton odalépett Abe-hez, és emlékeztette egy megrendelésre, amelyet néhány napon belül ki kell szállítaniuk. A bátyja legyintett, így jelezve, hogy ezen a napon nem hajlandó üzletről beszélni.

Hazaérve Abe-ékhez Mort is üdvözölte a rokonokat, akiket hónapok óta nem látott. Végighallgatta a bókokat a lányairól, a dicséreteket a ruháikért és a mosolyukért, de ezek sem tudtak javítani a hangulatán. Töltött magának egy pohár bort, majd belekortyolt. Rose odalépett hozzá egy tányér étellel, és emlékeztette, hogy ne felejtse el átadni Harrynek a borítékot, amelyet neki hoztak. Ezután már csak a többiektől félrehúzódva, magában üldögélt. Feszélyezettnek és oda nem illőnek érezte magát, miközben próbálta egyenesen tartani a tányért az ölében.

Az összejövetel így is folytatódott, számára csendesen és unalmasan. Már csaknem elérkezett az indulás ideje, és ő a második pohár bornál tartott, amikor egy lapátnagyságú tenyér csapott a vállára. Helen unokabátyja, Shep termett mellette, az Abe-nél néhány évvel idősebb, nagydarab, szakállas férfi.

– Morty! – rikkantotta, majd jól meg is szorította a vállát a túlméretezett kezével. – De jó látni téged!

Mort megpróbált elhúzódní, de lehetetlennek tűnt szabadulni Shep szorításából.

– Kitalárod, hogy mi újság? Nem, soha nem fogod kitalálni. Megházasodtam! Soha nem voltam még ilyen boldog! Hadd mutassam be a feleségemet és a fiamat.

A következő pillanatban már el is rángatta Mortot, hogy találkozzon a duci feleségével, Alice-szel, és a még ducibb kisfiukkal.

– Nagyon örvendek – préselte ki magából a szavakat Mort.

Alice csendes volt, tökéletes párja a bőbeszédű Shepnek.

– Én mondom neked, Mort – harsogta Shep –, apának lenni a legjobb dolog egy férfi számára! Ajjaj, épp neked dumálok?! Hiszen ha valaki, akkor te mindent tudsz erről.

Még egy fojtogató ölelésre magához rántotta Mortot.

– Örülök, hogy itt vagytok – motyogta ő, majd a lehető leggyorsabban sarkon fordult.

Mindegy volt neki, hogy hova, csak meneküljön. A következő pillanatban a konyhában találta magát. Rose is ott álldogált több másik nővel. Most, hogy a vendégek már a desszertnél tartottak, becsomagolták a megmaradt ételt. Az asszony ránézett, és Harryre mutatott, aki az egyik öccsével az ajtónál ácsorgott. Mort megtapogatta a zsebét, a boríték még mindig ott lapult. Lehet, ha ezen túl lesz, végre hazamehetnek. Ismét meghallotta Shep bömbölő, a tömeg lármáját is túlharsogó hangját. Az az idióta, afölötti örömeben, hogy új életet nemzett, felkapta a kisfiát, és úgy pörgette a levegőben, ahogy a gyerekek a játékreplőt szokták.

Férfiak és nők egyaránt ide-oda fordították a fejüket, ahogy a szemükkel követték a csecsemőt. Néhány másodpercre a tekintetüket mindannyian a levegőben lóbált babára szegezték. Egy pillanatra, talán még többre is, minden és mindenki más feledésbe merült, még a bármicvó is maga az ünnepelt is.

Amit Mort ezután tapasztalt, az igencsak meghökkentette. Amikor ránézett Rose-ra, hónapok óta először tört rá a vágy. Hirtelen nagylelkűnek és meglepően optimistának érezte magát. Odalépett Harryhez, és megveregette a vállát.

– Szép volt, kisreg! – mondta, és a fiú kezébe csúsztatta a borítékot.

Amikor ezzel is végzett, Mort összegyűjtötte a családját, hogy távozzanak. Az ajtóban hagyta, hogy Helen arcon csókolja, és a szokásosnál kicsit hosszabban rázza meg a bátyja kezét. Abe és Helen összenéztek, de amikor a sógornője felvonta a szemöldökét, Mort úgy tett, mintha nem venné észre. Előreengedte Rose-t, majd a nyomában ő és a lányok is kiléptek az ajtón.

2. fejezet

ABE

SZERENCSES EMBER VOLT. Abe ezt mondogatta magának minden reggel öltözködés közben és minden este lefekvés előtt. Nem volt vallásos, de naponta hálát adott az Örökkévalónak a gyönyörű feleségéért, négy egészséges fiáért, a testvéréért és a vállalkozásukért. Az öccsét néha kihagyta, de csak akkor, amikor valamiért épp megharagudott rá.

Három évvel volt idősebb Mortnál, de általában legalább tíz évvel fiatalabbnak vélték. Amikor az emberek Abe-re gondoltak, mindig úgy jelent meg előttük, hogy éppen eszik vagy nevet. Mivel Mortra ez a két tevékenység egyáltalán nem volt jellemző, nem csoda, hogy a legtöbben Abe-et gondolták kettejük közül a fiatalabbnak.

A fivéreknek volt egy kartondobozokat gyártó cégük Brooklynban. Korábban az apjuké volt, és Abe már középiskolásként elkezdett a keze alatt dolgozni. Mindig is ezt akarta csinálni. Mort ezzel szemben matematikus szeretett volna lenni. Abe nem volt tisztában azzal, hogy mit is csinálnak a matematikusok, de azt tudta, hogy az öccse nagyszerűen bánnik a számokkal. Amikor apjuk váratlanul meghalt, Mort másodéves volt az egyetemen. Anyjuk könnyögött neki, hogy kérjen halasztást a tanulmányaiban, és segítsen be a bátyjának. Bízott ugyan a nagyobbik fiában, és tisztában volt vele, hogy jó üzleti érzékkel rendelkezik, de elég jól ismerte őt ahhoz is, hogy tudja: a jóhiszeműsége tönkretetheti az üzletet, ha valaki nem ellenőrzi. Félt, hogy túl sok árut vesz hitelbe, vagy a vevőknek túl

sok árendeményt ad. Mort fejére volt szükség a számokhoz, és arra, hogy az ő racionális, fegyelmezett természete ellensúlyozza Abe nagylelkűségét.

A hónapokból egy teljes esztendő lett, és a tanulás szüneteltetése állandósult. Mort soha nem tért vissza az egyetemre. Abe tudta, hogy ez szörnyű csalódás az öccse számára. Ez volt az oka, hogy a komoly, de elégedett diákból zord és kiábrándult ember lett. Abe felelősnek érezte magát a fivére boldogtalanságáért.

Mindent megtett, hogy Mort jobban érezze magát a cégnél. Box Brothersre változtatta a nevét, abban bízva, hogy az öccse értékeli majd a testvéri és üzleti szövetségük deklarálását. Minden héten meghívta magukhoz Mortot ebédre, és megpróbálta összehozni különféle lányokkal. Abe akkoriban már Helennel járt, akinek sok barátnője volt. De semmivel nem tudott mosolyt csalni a testvére arcára. Továbbra is mogorva és tüskés maradt, és a munkatársaik, ha csak tehették, nagy ívben elkerülték.

Abe a szíve mélyén tudta, hogy Mort őt hibáztatja, amiért fel kellett adnia a tanulmányait. Csak egyszer beszélt erről vele, tizenöt éve, az anyjuk temetése után.

Ő a férje halála után már nem volt a régi, és annak ellenére, hogy az orvosok szerint nem volt semmi baja, egyre csak zsugorodott. Addig sorvadt, amíg végül már semmi sem maradt belőle.

A temetésre egy borús novemberi reggelén került sor, a kihalt temetőben. Az imák elmondása után a két fivér egy-egy lapát földet dobott a félig leeresztett koporsóra. Abe-nek fájt a szíve, nem annyira önmagáért, mint inkább Mort miatt. Előző évben feleségül vette Helent, és az édesanyja betegségétől eltekintve a házasságuk első évében boldognak érezte magát. Aggódott, hogy mi lesz az öccsével az üres lakásban. Aztán megnyíltak a fejük fölött a felhők, és szakadni kezdett az eső. Mindhárman egy fa alá menekültek.

Helen szólalt meg először.

– Gyere hozzánk, Mort! Maradj egy kicsit nálunk! Ma nem szabad egyedül maradnod.

– Együtt könnyebb lesz – tette hozzá Abe.

De visszautasította őket. A szél feltámadt, és úgy rángatta a fák ágait a fejük fölött, mint ahogy egy dühös kislány rázza a babáját. Mort nem nézett egyikükre sem.

– Gyere, Mort! Csak egy éjszakára! – kérlelte Helen.

Abe képtelen volt megállapítani, hogy az öccse a szélről vagy a fájdalomtól rándult-e össze. Akárhogy is, a testvére nem tudott beszélni. Arrébb rúgott egy követ, majd az állát mélyebbre fúrta a kabát gallérjába.

– Gondolkodtam a dolgon – mondta Abe, és mély lélegzetet vett. – Már három éve dolgozunk együtt. Nem tudom, mit csináltam volna nélküled, talán ki sem húztam volna eddig. De most jól megy a cég. Jól állunk. Az értékesítésen túl a raktáraink bérbeadásából is komoly bevételünk van. Felvehetünk egy számviteli szakembert, vagy megbízhatunk egy könyvelőirodát. Nem kell többé dolgoznod. Visszamehetnél az egyetemre.

Mort hallgatott.

– Menj vissza! Tudom, hogy ezt szeretnéd. Így boldog leszel. Továbbra is megkapnád a fizetésedet, az bőven fedezi a tandíjat. A cég fele természetesen akkor is a tiéd maradna.

Abe halk, távoli mennydörgést hallott.

– Már túl késő – felelte az öccse leplezetlen keserűséggel a hangjában.

– Miért? Még csak huszonhárom éves vagy. Semmihez sincs késő.

– Nem megyek vissza az egyetemre, hogy hülyét csináljak magamból csak azért, hogy te jobban érezd magad!

Mort a hideg, nyirkos levegőbe köpte a szavakat. A fejük fölött elcsattant egy villám, és Abe csak nézett az öccse után, aki faképnél hagyta.

Ennek ellenére továbbra is igyekezett Mort kedvében járni. A felszínen a családi helyzetük, a jövedelmük és a vagyonuk is azonos volt: fele-fele arányban tulajdonolták a vállalkozást és a brooklyni kétlakásos házat is. Mindketten megházasodtak, és mindketten egészséges gyermekeket nemzettek. Abe úgy gondolta, hogy mindketten áldottak, és minden okuk megvan a boldogságra. De tudta, hogy a testvére nem így látja.

Igyekezett másra koncentrálni, de egyre erősödött a gyanúja, hogy Mort nemcsak hibáztatja, hanem gyűlöli is őt. Éjszakánként, elalvás előtt megpróbálta kitalálni ennek az okait. Túl vidám lenne? Túlságosan

árad belőle a családja és a munkája iránti szeretet? Talán az öccse úgy érezheti, hogy lekezelően bánt vele? Utálja, hogy minden reggel együtt mennek dolgozni? Szenved attól, hogy mindannyian ugyanabban a házban élnek? Abe mindig is úgy gondolta, hogy nekik és a feleségeiknek is jó, hogy közel vannak egymáshoz, de lehetséges, hogy Mort fojtogatónak érzi ezt a helyzetet.

Harry bármicvója másnapján Abe felhagyott ezzel az elalvás előtti elmélkedéssel. Túl sok más dolga is van, amelyen érdemes gondolkodni, és már elege volt Mort mindig savanyú arckifejezéséből. Nem fogja tovább idegesíteni magát miatta! Még a zsinagógából hazafelé tartva is a megrendelésekkel és az egyik szállítmányukkal foglalkozott, és képes volt ezzel nyaggatni őt egy ilyen fontos, ünnepésre szánt napon.

A következő hétfőn Abe úgy döntött, egyedül megy be dolgozni. Egyszer kiélvezheti ő is a csendes sétát, amelyet nem zavarnak meg az értékesítési adatokról és a nyereségről folytatott megbeszélések, és nyugodtan felidézheti a hétvége történéseit. Útközben füttyörészett, és időnként megállt, hogy rámosolyogjon az arra haladó ismerősére.

Már majdnem a saroknál járt, amikor lépteket hallott maga mögött.

– Abe!

Az öccse volt az, aki megpróbálta utolérni. Abe megállt a közlekedési lámpánál. Amint a lámpa zöldre váltott, újra elindult, arra kényszerítve a másikat, hogy még fürgébben szaporázza a lépteit.

– Nem akarok a szállítmányról beszélni, Mort.

– Természetesen – felelte az öccse szokatlan kedvességgel. – Csak azt akartam mondani...

Mort megállt, hogy a szokatlanul nagy rohanás után végre levegőhöz jusson.

– Csak gratulálni akartam a bármicvóhoz.

Abe azonnal megtorpant. A reggeli nap előbújt az épp elvonuló felhő túloldalán, és a szája boldog mosolyra húzódott. A megbocsátás nem esett nehezeére. Átölelte az öccsét, majd a tenyerével megveregette a hátát.

– Menjünk dolgozni – mondta.

3. fejezet

HELEN

HARRY BÁRMICVÓJÁNAK MÁSNAPJÁN Helen korán ébredt. Amikor hajnali ötkor megszólalt az óra, úgy döntött, ideje felkelni az ágyból. Abe és a fiúk még óráig nem lesznek fent, így jut egy kis ideje magára. Végigment a folyosón, ki a konyhába. Halkan lépdelt, hogy fel ne ébressze Rose családját. Helen úgy gondolta, hogy neki és Abe-nek kellene az alsó emeleten lakniuk, főként, ha azt is figyelembe veszi, hogy mennyi ugrálás, trappolás és dobogás folyik a lakásukban. Biztos volt benne, hogy valamelyik fia előbb vagy utóbb a padlón keresztül Rose-ék nappalijába zuhan, és csak remélte, hogy akkor majd a kanapén köt ki.

Felkapcsolta a villanyt a konyhában, és összerezszent. Annyi mindent kell még eltakarítani a parti után! Az éjszaka száradni hagyott poharakat be kell dobozolni. A tányérokkal lefedett péksüteményeket és tortaszleteket le kell fagyasztani, vagy el kell ajándékozni. Ha elől hagyja őket, a srácok képesek még ebédidő előtt befalni az összeset, hogy aztán egész nap fájjon a hasuk. Helen feltett egy kávé, majd leült az asztalhoz, és várta, hogy kifőjön.

Hála istennek az előző nap sikeres volt. A hét elején a rabbi félrevonta, hogy beszéljen vele, és kifejezze aggodalmát. Általában nem beszélt az anyákkal, így Helen tudta, hogy fontos dologról lesz szó. A rabbi leszögezte, hogy Harry csodálatos gyerek, de hozzátette, azért ne várjon túl sokat. Megpróbálta elmondani azt, amit Helen már amúgy is tudott. Csak abban reménykedett, hogy ez nem okoz majd nagy csalódást a férje számára.

Az istentisztelet előtti este Abe főpróbát tartott Harryvel az ebédlőasztalnál. A fia újra és újra elismételte az imákat, ahogy már hónapok óta gyakorolta. Soha nem lett ideges, amikor hibázott, de nem is fejlődött igazán. Helen tudta, hogy lehetetlen megharagudni Harryre, mert a fiú sem neheztelt magára soha. Még véletlenül sem mondott trágár szavakat, nem csapta földhöz a könyveit, és még csak nem is ráncolta össze a homlokát. Tudta, hogy a bármicvót át kell vészelnie, és elhatározta, hogy a lehető legkevesebb bosszankodással áll hozzá. Ösztönösen kerülte a kellemetlen dolgokat.

A lányok viszont nem voltak kellemetlenek Harry számára. Már tizenhárom évesen is tudta, hogyan kell beszélni velük. Fura érzés egy ilyen fiú anyjának lenni, gondolta Helen. Láttá, ahogy az idősebb, már tizenöt éves lányok Harryre néznek. Az pedig még meglepőbb volt, ahogy ő nézett vissza rájuk, és ahogy a tekintete a tekintetükkel találkozott. Mintha már lennének válaszaik olyan kérdésekre is, amelyekre a lányok nem is gondoltak.

Ambivalens érzésekkel figyelte Harryt. Anyjaként büszke volt rá, a külsejére, a magabiztosságára. De amikor úgy nézte őt, mint az a fiatal nő, aki egykor volt, előre sajnálta azokat a lányokat, akiknek a szívét egy napon összetöri majd. Egyfelől figyelmeztetni akarta őket, hogy óvakodjanak a varázsától. Az ő pártjukra állva, a saját érdekükben elzavarta volna őket. Anyaként azonban ellenállt ennek a késztetésnek, mert nem volt képes akadályt gördíteni a fia elé. Ezért vette meg neki azt a nyakkendőt is a bármicvóhoz, ami tökéletesen illett a kék szeméhez. És ezért nem engedte nyáron, hogy idétlenül rövidre vágassa a haját a fodrásznál.

Az esemény reggelén minden szem Harryre szegeződött. A gyülekezet már hozzászokott az ilyenkor feszengő, lámpalázás fiúkhoz, akik az első hormonrobbanásból és az újabban megszaporodott pattanásaikból próbáltak némi önbizalmat meríteni. De Harry azon a reggelen egy rabbi magabiztosságával állt a gyülekezet előtt, miközben a vallási tanítók tudásának egy parányi részét sem birtokolta. Sok hibát vétett, de egy percre sem bizonytalanodott el.

Amikor véget ért, mindenki egyetértett abban, hogy egy szép istentisztelet résztvevői voltak. Az apja pedig, akinek a füle minden hibát jelezte, a szíve viszont egyet sem, sugárzott a boldogságtól.

A barátai a ceremóniát követően átmentek hozzájuk ebédre, ami észrevétlenül fordult át vacsorába. Gratuláltak minden családtagnak, még az ünnepelt három öccsének is, akik nem nagyon tudták, mit kezdenek a hozzájuk beszélő, többnyire idegen emberekkel. Harry megrázott minden felé nyújtott kezet, és legtöbbször puszival is viszonzta a vendégek dicséretét és ajándékát.

A parti felénél kisebb csapat lány lépett oda hozzá kuncogva az osztályából. Egyikük, Susan, egy csinos szőke, közelebb állt az indokltnál.

– Remekül sikerült – mondta.

Ezután valamit Harry fülébe súgott, amit Helen nem hallhatott, és a fiú elmosolyodott. Visszasúgott valamit, amitől a lány elpirult.

Helen szíve, amely csak nemrég telt meg büszkeséggel, hirtelen kiürült. Mit mondhatott a fia annak a lánynak?

Úgy érezte, hogy addig soha nem tapasztalt mértékben szakadt el tőle, és az ebédlőasztal sarkára kellett támaszkodnia, nehogy összeessen. Elakadt a lélegzete is, és hirtelen úgy tűnt, hogy nem kap elég levegőt a zsúfolt helyiségben.

– Helen! Jól vagy? – termett mellette Abe szinte azonnal.

– Persze, minden oké.

– Úgy nézel ki, mint aki mindjárt elájul.

Odahúzott neki egy széket, és miután az asszony leült, lehajolt, hogy a szemébe nézzen.

– Mi történt? Mi a baj?

Behunyta a szemét, hogy időt adjon magának a gondolkodásra, és elfogadható választ találjon. De nem volt idő. A ház tele volt vendégekkel, kivinni való tányérokka, megettetendő emberekkel. Egy parti zajlott, amelyet ők rendeztek.

Mit mondhatott volna?

Hogy amikor látta, amint a fia egy lánnyal flörtöl, hirtelen megrémült, és olyan érzések kerítették hatalmukba, amelyeket képtelen lenne

pontosan leírni? Hogy a térde remegni kezdett, amikor rájött: nem tudja, mostantól milyen szerepe lesz Harry életében? Hogy a hirtelen rátört üresség egy arctalan vendég, hívatlan és nemkívánatos, aki belopakodott az otthonába, és tönkretette a rég várt ünnepét?

Mivel nem kapott választ, a férje arra kérte, hogy pihenjen egy kicsit.

– Hozok neked valamit inni – erősködött. De nem volt rá szükség. Rose már ott állt mellettük teával és tányérral a kezében. Helen ivott a teából, és bekapott néhány falatot. Máris jobban volt. Megrázta magát, és visszaváltozott tökéletes házigazdává.

Csodálatos buli volt.

A jobbnál jobb fogásokat a Helen által készített sütemény követte, ami a cukor és a szeretet impozáns látványt nyújtó elegye volt.

De akárhány bókot kapott is, Helen még mindig nem tudott annyi levegőt belélegezni, amennyire szüksége volt. A fia már nem az övé, és a felismerés szörnyű csapást jelentett számára.

Most, az ünnepelés utáni reggelen már csak a napi házimunkával kellett szembenéznie. Egy kicsit sajnálta, hogy így van. Megtöltötte a kávésbögréjét, majd levágott néhány szeletet az egyik kalácsból. Miután végzett a reggelijével, elővette a kötényét. Ideje volt hozzáfogni a takarításhoz.

A konyha után a nappali következett. Letörölte a port, összecsukta az alkalmi székeket, kártyaasztalokat, és a kis dísz tárgyakat visszahelyezte a szokásos helyükre. Senkit nem akart felébreszteni a porszívózással, ezért úgy döntött, hogy először felsöpör. Amikor a partvist kihúzta a kanapé alól, egy apró, kék, morzsákkal teli zokni is kijött vele. A köténye zsebébe dugta, és a fejébe véste, hogy fel kell majd hívnia Alice-t, az unokatestvéré, Shep feleségét, hogy tudassa vele, megkerült. Holnap majd ki is mossa.

Akkor jutott eszébe, amikor kinyitotta az ablakokat, hogy kiszellőztesse a nappalit. Az ötlet a csípős reggeli széllel érkezett, ami azonnal kiszöpörte a szobát és a tüdejét is megtöltő áporodott levegőt. A merész elképzelés felvillanyozta. Egy pillanatra megállt, hogy átgondolja, ízlelgesse magában. De az ég szerelmére: még csak harmincöt éves! Miért ne?

Ezt követően ripsz-ropsz végzett a maradék reggeli teendőivel. Mire a fiúk felébredtek, és enni kértek, ő már könnyednek és vidámnak érezte magát az újonnan megtalált céljától.

Néhány perccel később Abe is belépett a konyhába.

– Szuper partit rendeztél – mondta, és előrehajolva arcon csókolta a feleségét.

Helen viszonozta a puszit, de a gondolatai már máshol jártak. A bármicvó mögöttük volt, és őt már az izgatta, hogy ezután mi következik.

4. fejezet

ROSE

1947. augusztus

KIVETTE A MÁSODIK KENYERET IS A SÜTŐBŐL, és a tűzhely tetejére tette. A szagától felfordult a gyomra, de mély levegőt vett, és megpróbálta elfojtani az érzést. Szörnyen érezte magát.

Rose soha nem gondolta volna, hogy újra teherbe esik. Úgy hitte, életének ez a része lezárult, és Dinah, aki éppen öt éves volt, mindig a család legfiatalabb tagja marad. De már nem takargathatta tovább az állapotát. Ahogy teltek-múltak a napok, egyre gyakrabban gondolt arra, hogy el kell mondania Mortnak. Egy hónappal korábban még olyan volt, mint ha távoli hajót nézne: csak egy kis pont a messzi láthatáron. Ha így gondolt rá, az megnyugtatta. Az elmúlt hetekben azonban a fokozódó aggodalom megváltoztatta a képet: a hajó egyre közelebb úszott, kitöltötte a keretet, és semmiféle figyelemelterelés nem tudta elűzni onnan. Ma már képtelen volt bármi másra gondolni, így miután a gyerekek kimentek a parkba, nekiállt kenyeret sütni.

– Valamilyen finom illatot érzek. Nyisd ki!

Helen állt az ajtóban, rózsaszín arca csupa mosoly. Nem is rózsaszín, inkább piros, vélte Rose, és csillog az izzadságtól.

Az asszony belépett, és meglátta a hűlni kitett cipókat a tűzhelyen.

– Kenyeret sütsz ebben a hőségben? Olyan itt nálatok, mint egy száunában. Legalább nyiss ablakot!

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

Rose kitárta a mosogató fölötti ablakot. Az augusztusi reggel forró és csendes volt, szellő sem rebbent.

– Kedvem támadt kenyeret sütni.

– De miért, az ég áldjon meg?

– El kellett foglalnom magam valamivel. Az egyiket nektek csináltam. Ülj le! Meg is kóstolhatod.

Rose áttette az egyik cipót az asztalra egy tányérral, és mellé a vajasdobozt. Megtalálta a néhány hete készített áfonyalekvárt, azt is odatette.

– Én nem tudok enni ebben a melegben – mondta.

Megtöltött két bögrét kávéval, majd leült. Mosolyogva nézte, ahogy Helen nekiesik a kenyérnek. Levágta a sarkát, majd vágott egy jó vastag szeletet, megkenté vajjal és lekvárral, aztán majszolni kezdte.

– Nagyon jó, Rose! – nyögte. – Esküszöm, most azonnal be tudnám falni az egészet.

– Nem szereted a serclit?

– Mit?

– A cipő csücskét. Nem ízlik neked az a rész? Miminek az a kedvence.

Helen felnevetett. Letette a kést a kezéből, és egyre jobban nevetett. Amikor a kacagás már köhögési rohammá változott, Rose felugrott, hogy hozzon neki egy pohár vizet. Néhány korty után meg is szűnt a köhögés.

– Mi olyan vicces?

– Nem ismerted a nagymamámat. Meghalt, már azelőtt, hogy találkoztam volna Abe-bel. Igazi vidéki asszony volt, nagyon konok és nagyon babonás. Nem tehetsz kalapot az ágyra, nem ehetsz meg csak egy olajbogyót. Ő nagyon hitt az ilyenekben. Azt is mondta, hogy ha egy terhes nő lányt akar, soha ne egye meg a kenyér végét, hanem a közepét. Ha pedig fiút szeretne, akkor csak a sarkát egye meg.

– Te állapotos vagy? – kérdezte Rose elképedve.

– Hát nem látod, mekkora tehén lettem? Kifolyok a ruháimból! Január első hetében esedékes. Öt hónap van még hátra. Azt hittem, hogy tudod.

Rose annyira el volt foglalva a saját terhességével, hogy észre sem vette a sógornője állapotát. A gyerekeik, az emeleti fiúk és a földszinti lányok